2015. június 11., csütörtök

P8_TA(2015)0233

A FIFA-val kapcsolatban a közelmúltban napvilágra került magas szintű korrupciós ügyek

Az Európai Parlament 2015. június 11-i állásfoglalása a FIFA-val kapcsolatban a közelmúltban napvilágra került magas szintű korrupciós ügyekről (2015/2730(RSP))

(2016/C 407/12)

Az Európai Parlament

— tekintettel a Bizottság „Az Európai Unió antikorrupciós jelentése” című 2014. február 3-i jelentésére (COM(2014)0038),

— tekintettel „A korrupció elleni küzdelem az Európai Unióban” című, 2011. június 6-i bizottsági közleményre (COM(2011)0308),

— tekintettel a 2015. május 20-i, a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2015/849/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]),

— tekintettel „A sport európai dimenziójának fejlesztése” című, 2011. január 18-i bizottsági közleményre (COM(2011) 0012),

— tekintettel a sport európai dimenziójáról szóló, 2012. február 2-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel a Bizottság 2007. július 11-i, sportról szóló fehér könyvére (COM(2007)0391),

— tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2014. május 21-én elfogadott állásfoglalásra a sportra vonatkozó uniós munkatervről (2014–2017),

— tekintettel a sportmérkőzések eredményének tiltott befolyásolásáról és a sporttal kapcsolatos korrupcióról szóló, 2013. március 14-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2015. április 23-i, a labdarúgás irányításának reformjáról szóló határozatára,

— tekintettel az Erasmus+ programon belüli új sportprogramra, különösen annak a sport egészét fenyegető, határokon átnyúló veszélyek – például a dopping, a mérkőzések eredményének befolyásolása és az erőszak –, továbbá az intolerancia és a megkülönböztetés minden formájának kezelésére, és a sportban a jó irányítás elősegítésére és támogatására irányuló céljára;

— tekintettel „A stockholmi program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa” című dokumentumra,

— tekintettel a FIFA alapszabályának 2. cikkére, amely kimondja, hogy a FIFA céljai többek között a következők: a feddhetetlenség, valamint az etikus és tisztességes játék előmozdítása a mérkőzések, bajnokságok, játékosok, tisztségviselők és tagok feddhetetlenségét esetlegesen veszélyeztető vagy a futball sportban esetleges visszaélésekre lehetőséget adó minden olyan módszer vagy gyakorlat megelőzése céljából, mint a korrupció, a dopping vagy a mérkőzések manipulálása,

— tekintettel Michael Garcia jelentésére a vitatott 2018-as és 2022-es világbajnokság ajánlattételi eljárásáról, amelynek 2014. decemberi közzétételéhez a FIFA hozzájárult,

— tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (4) bekezdésére,

([1]) HL L 141., 2015.6.5., 73. o.
([2]) HL C 239. E, 2013.8.20., 46. o.
([3]) Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0098.

2015. június 11., csütörtök

A. mivel 2015. május 27-én a svájci hatóságok Zürichben letartóztatták a FIFA 14 tisztségviselőjét, köztük az alelnököt; mivel a letartóztatásokra az USA igazságügyi minisztériumának kérésére, 150 millió amerikai dollár értékben történt pénzmosás, zsarolás, csalás és vesztegetés vádjával került sor;

B. mivel a svájci és az egyesült államokbeli hatóságok külön bűnügyi nyomozást indítottak a 2018-as és a 2022-es világbajnokság Oroszországnak és Katarnak történő odaítélésének módjával kapcsolatban;

C. mivel a FIFA sok éve működött nem elszámoltatható, nem átlátható és hírhedten korrupt szervezetként; mivel a közelmúltbeli letartóztatások megerősítik, hogy a FIFA-n belüli csalás és korrupció rendszerszintű, széles körben elterjedt és tartós, ellentétben a FIFA-elnök, Joseph Blatter kijelentésével, mely szerint egyes személyek kötelességszegésének elszigetelt eseteiről van szó;

D. mivel a FIFA-vezetők letartóztatása és az ellenük emelt vádak, illetve a szervezet válságba kerülése ellenére Joseph Blattert 2015. május 29-én ötödik alkalommal is megválasztották a FIFA elnökének; mivel a Joseph Blatter elnök újraválasztása, valamint a szövetség azon döntése, hogy nem teszi közzé a 2018-as és 2022-es világbajnokság házigazdájaként Oroszországot és Katart kiválasztó eljárásokról készült Garcia-jelentés eredményeit, azt igazolja, hogy a FIFA felelőtlenül és nem elszámoltatható módon járt el, és továbbra sem mutat hajlandóságot a reformok iránt, illetve nem hajlandó megtenni a szükséges változtatásokat a nemzetközi labdarúgás irányításának javítása érdekében;

E. mivel Joseph Blatter lemondása és a FIFA-tisztviselők letartóztatása megteremtette a feltételeket a FIFA struktúráinak és gyakorlatainak radikális reformjához, amelyre a szervezet irányításának javítása és korrupciótól való megtisztítása érdekében van szükség, és amelyet sürgősen végre kell hajtani;

F. mivel a sportszervezetek feddhetetlensége nagyon lényeges, hiszen mind a hivatásos, mind az amatőr sport kulcsszerepet játszik a béke, az emberi jogok és a szolidaritás globális előmozdításában, valamint egészségügyi és gazdasági előnyökkel jár a társadalmak számára, továbbá jelentős szerepet játszik az alapvető oktatási és kulturális értékek kiemelésében és a társadalmi befogadás előmozdításában;

G. mivel Tibor Navracsics, az oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitikáért és sportért felelős európai biztos 2015. június 3-i nyilatkozatában elítélte a FIFA-nál lezajlott legutóbbi fejleményeket, és felszólított „a bizalom FIFA-n belüli helyreállítására és a felelősségteljes irányítás szilárd rendszerének létrehozására”;

H. mivel a Bizottság és a Tanács is elismerte, hogy szükség van a labdarúgás irányító testületei és az állami hatóságok közötti partnerségre a játék megfelelő, a hivatásos sport önszabályozó jellegét tiszteletben tartó irányítása érdekében, ami a sporttal kapcsolatos strukturált párbeszédhez vezetett;

I. mivel a sportszervezetekben az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a demokrácia – más szóval a felelősségteljes irányítás – előfeltétele egy ilyen önszabályozó rendszernek, és annak, hogy a sportmozgalom ágazati szinten sikeresen megelőzze a sportot érintő csalást és korrupciót, valamint fellépjen az ilyen esetek ellen;

J. mivel a Parlament már korábban felszólította a labdarúgás irányító testületeit, hogy valósítsanak meg szélesebb körű demokráciát, átláthatóságot, legitimitást és elszámoltathatóságot (azaz független ellenőrző hatóság általi pénzügyi ellenőrzést), valamint felelősségteljes irányítást, és felkérte a Bizottságot, hogy nyújtson iránymutatást arra vonatkozóan, hogyan lehet a legitim és megfelelő önszabályozást támogatni;

K. mivel a megfelelő sürgős intézkedések elmulasztása esetén a korrupció hosszú távon aláásható a sportintézményekbe vetett bizalmat, és veszélyezteti a sport egészének tisztaságát;

L. mivel a korrupció elleni küzdelem a Bizottság bel- és igazságügyi fellépései tekintetében irányadó stockholmi program egyik prioritása;

M. mivel a sport az Unió gazdaságának nagy és gyorsan növekvő ágazata is, és jelentős mértékben hozzájárul a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez, az átlagos növekedés mértékét meghaladó hozzáadott értékkel és foglalkoztatási hatásokkal;

1. elítéli a FIFA-nál leleplezett rendszeres és megvetendő korrupciót, és a emlékeztet azon véleményére, hogy ezen állítások egyáltalán nem meglepőek;

2. felhívja a sportszervezeteket, a tagállamokat és az EU-t, hogy teljes mértékben működjenek együtt minden olyan folyó és jövőbeli vizsgálatban, amely a FIFA-ban folytatott korrupciós gyakorlatokra irányuló vádakkal kapcsolatos;

3. rendkívül fontosnak tartja, hogy Svájc és az Egyesült Államok igazságügyi hatóságai kivizsgálják a FIFA végrehajtó bizottságának azon döntéseit, amelyek révén az 1998-as, 2010-es, 2018-as és 2022-es világbajnokság megrendezésének jogát Franciaországnak, Dél-Afrikának, Oroszországnak, illetve Katarnak ítélte;

4. fontosnak tartja annak biztosítását, hogy a FIFA múltbeli korrupt gyakorlataira irányuló utólagos vizsgálat keretében – indokolt esetben – kerüljön sor a pénzügyi visszaélésekben érintett összes tisztviselő felmentésére, valamint a korrupcióhoz vagy bűncselekményekhez kapcsolódó határozatok felülvizsgálatára; felszólítja az EU-t, hogy szorosan kísérje figyelemmel ezt a folyamatot, és biztosítsa a független külső vizsgálat feltételeit; üdvözli a FIFA ellenőrző és megfelelési bizottsága elnökének nyilatkozatát, mely szerint a 2018-as és 2022-es világbajnokság megrendezése jogának odaítélésére vonatkozó határozatot megsemmisíthetik, amennyiben bizonyítást nyer, hogy arra korrupció eredményeképpen került sor;

5. elítéli, hogy a FIFA elmulasztotta közzétenni teljes terjedelmében a Garcia-jelentést, pedig 2014 decemberében beleegyezett a közzétételébe, ám a mai napig nem tett ennek eleget, és felszólítja a FIFA-t, hogy haladéktanul pótolja a mulasztását;

6. emlékeztet annak fontosságára, hogy egyértelmű és átlátható szabályok mentén történjen a világbajnokságok rendezési jogának odaítélése, továbbá hogy megfelelő tájékoztatási és felügyeleti mechanizmusok álljanak rendelkezésre, hogy az eljárás biztosítsa a pályázó országok közötti egyenlőséget, és azt, hogy a végleges döntés szigorúan a pályázatok érdemei alapján szülessen meg;

7. felszólítja valamennyi nemzetközi sportszervezetet annak biztosítására, hogy a valamely jelentős sportesemény megrendezésére pályázó országok vállalják, hogy az esemény megszervezésével és lebonyolításával összefüggő valamennyi tevékenység során tiszteletben tartják az alapvető jogokra vonatkozó nemzetközi normákat;

8. aggodalmát fejezi ki a 2022. évi FIFA-világbajnokság infrastruktúrájának kiépítésén dolgozó migráns munkavállalók Katarban kialakult helyzete miatt, beleértve a következőket: kafála rendszer, amely kényszermunkát, veszélyes munkakörülményeket, heti hat napon át rendkívül magas hőmérséklet mellett végzett kényszerű munkát, valamint túlzsúfolt és nyomorúságos lakótáborban való életet jelent; felszólítja Katart, hogy ratifikálja, foglalja jogszabályba és érvényesítse az alapvető munkajogokat, valamint a migráns munkavállalók és családtagjaik összessége jogainak védelméről szóló nemzetközi ENSZ-egyezményt;

9. hangsúlyozza, hogy a korrupció és a pénzmosás elválaszthatatlanul összetartozik, és a tagállamok nagy részét érintik a mérkőzések eredményének tiltott befolyásolása és egyéb, gyakran nemzetközi szinten tevékenykedő bűnszervezetekhez köthető pénzügyi bűncselekmények;

10. gratulál a tényfeltáró újságírásnak, amely súlyos kérdéseket vetett fel a FIFA-t és a világbajnokság pályázati rendszerét körülvevő korrupciós tevékenység kapcsán; e tekintetben arra ösztönöz minden sportszervezetet, hogy hozzon létre hatékony szabályozási keretet a visszaélések bejelentésének megkönnyítése és a bejelentők védelme érdekében;

11. kifejezi régóta fenntartott véleményét, hogy a FIFA-n belüli korrupció súlyos mértékű, rendszerszintű és mélyen gyökerező; és úgy véli, hogy a szervezet súlyos károkat okozott a labdarúgás tisztaságának világszerte, ami pusztító hatással van a professzionális labdarúgás csúcsától kezdve az amatőr kiscsapatokig;

12. nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a labdarúgást – a világon a legnépszerűbb sportot – nem homályosíthatja el a korrupció gyakorlata, és megbélyegzés helyett meg kell védeni a FIFA-nál történtek hatásától;

13. ismételten hangsúlyozza, hogy a labdarúgás és általában véve a sport jelentős pozitív társadalmi hatást gyakorol polgárok – és különösen a fiatalok – millióinak mindennapi életére;

14. üdvözli Joseph Blatter lemondását a FIFA elnöki posztjáról, és a folyamatban lévő bűnügyi nyomozást; sürgeti a FIFA végrehajtó bizottságát, hogy hajtson végre szerkezeti reformokat a FIFA-n belüli átláthatóság és elszámoltathatóság megvalósítása, valamint a nyílt, kiegyensúlyozott és demokratikus döntéshozatali folyamatok biztosítása érdekében, többek között az új elnök megválasztásának folyamata, és a sport terén előforduló korrupcióval szembeni zéró tolerancia elve tekintetében;

2015. június 11., csütörtök

15. mély aggodalmát fejezi ki azonban a FIFA-nak mint a nemzetközi labdarúgás irányító testületének hitelessége miatt, és amiatt, hogy a sürgősen szükséges reformok ténylegesen nem kezdődhetnek meg addig, amíg az új vezetést ki nem nevezik, amire a FIFA szabályai szerint esetleg további 9 hónapig nem kerülhet sor; ezért felhívja a FIFA-t, hogy haladéktalanul válasszon – átlátható és inkluzív módon – megfelelő átmeneti vezetőt Joseph Blatter helyett;

16. emlékeztet arra, hogy a sportban a felelősségteljes irányítás az egyik feltétele a sportszervezetek önállóságának és önszabályozásának az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a demokrácia elveivel összhangban, és hangsúlyozza a zéró tolerancia elvének szükségességét a sporthoz kapcsolódó korrupció tekintetében; hangsúlyozza, hogy szükség van valamennyi érdekelt fél megfelelő képviseletére a döntéshozatali folyamatban, és megjegyzi, hogy más sportszervezetek bevált gyakorlatait is fel lehet használni;

17. felszólítja a FIFA-t, hogy feltétel nélkül kötelezze el magát a múltbeli és jelen döntések teljes feltárása, illetve ezentúl a teljes átláthatóság mellett – többek között az ügyvezetői és felsővezetői díjazások tekintetében – belső önszabályozó eljárások, valamint hatékony feltáró, vizsgálati és szankcionáló mechanizmusok kialakítása céljából;

18. úgy véli, hogy a felülvizsgálatnak ki kell terjednie a FIFA alapszabályára, szerkezetére, kódexeire, működési szabályzataira és gyakorlataira, a FIFA végrehajtó bizottsága tagjainak és elnökének hivatali idejére vonatkozó korlátozásokat és független átvilágítást kell bevezetnie, és pénzügyi kimutatásai megbízhatóságának értékelése céljából meg kell bíznia egy külső és teljes mértékben független céget egy pénzügyi audit lefolytatásával;

19. sürgeti a FIFA-t, hogy írjon elő szigorú etikai normákat és magatartási kódexet a vezetőség és a végrehajtó bizottság számára, és ezek betartását egy független ellenőrző testület felügyelje;

20. felszólítja a sportirányítással foglalkozó testületeket, hogy a helyes irányítási gyakorlatok és az átláthatóság növelése melletti elkötelezettségükkel csökkentsék annak kockázatát, hogy áldozatául esnek a korrupciónak; ajánlja e tekintetben a nemek közötti egyensúly fokozottabb figyelembevételét a szervezetek igazgatótanácsaiba és végrehajtó bizottságaiba történő kinevezésekkor, különösen emlékeztetve arra, hogy a sport és különösen a labdarúgás nem a férfiak kizárólagos privilégiuma; véleménye szerint az ilyen irányú nyitás nagyobb átláthatóságot eredményezne;

21. felhívja az összes szerződéses szponzort és műsorszolgáltatót, hogy a sporthoz kapcsolódó korrupciót elítélő nyilatkozatok révén kényszerítse ki és támogassa a FIFA-n belüli reformfolyamatot, és folyamatos nyomást gyakorolva kövesse nyomon, hogy a szavakat követik-e tettek;

22. kéri az UEFA-t és a nemzeti labdarúgó szövetségeket, hogy mind közvetlenül, mind a FIFA végrehajtó bizottságába delegált küldötteiken keresztül fokozzák erőfeszítéseiket és gyakoroljanak nyomást a FIFA alapvető belső reformjainak, és különösen ezen állásfoglalás ajánlásainak 2016-ig történő végrehajtása érdekében;

23. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a sportra vonatkozó uniós munkaterven belül fokozzák a jó irányítással kapcsolatos munkát és fellépéseket, illetve állapítsák meg a fontossági sorrendet, valamint biztosítsák, hogy a nemzeti szövetségek teljes mértékben részt vegyenek a jobb kormányzást célzó, európai és nemzetközi szintű fellépésekben;

24. felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal összehangolt módon és az Interpollal, az Europollal és az Eurojusttal együttműködésben hozzon megfelelő intézkedéseket – többek között a hatékony bűnüldözést illetően – minden olyan eset kezelése céljából, amelyben felmerül a FIFA és a nemzeti labdarúgó szövetségek tisztviselői által az EU területén esetlegesen elkövetett korrupció gyanúja, és erősítsék az európai bűnüldözési együttműködést közös nyomozócsoportok segítségével és a bűnüldöző nyomozó hatóságok közötti együttműködéssel;

25. hangsúlyozza, hogy mivel a sportot érintő korrupció országhatárokon átnyúló jelenség, a leküzdéséhez valamennyi érdekelt fél, így a közhatóságok, a bűnüldöző hatóságok, a sportágazat, a sportolók és szurkolók hatékonyabb együttműködésére van szükség, ugyanakkor hangsúlyt kell fektetni e téren az oktatásra és a megelőzésre is;

26. üdvözli az Erasmus+ keretében megvalósuló új sportprogramot, amely olyan transznacionális oktatási projekteket támogat, amelyek a sport tisztaságára és etikájára fenyegetést jelentő, határokon átnyúló veszélyekkel – például a doppinggal, a mérkőzések eredményének befolyásolásával és az erőszakkal, továbbá az intoleranciával és a megkülönböztetés valamennyi formájával – foglalkoznak, valamint a jó sportirányítás előmozdítását és támogatását célozza;

27. felszólítja a tagállamokat és a sportszövetségeket, hogy a – hivatásos és amatőr – sportolókat és a fogyasztókat fiatal koruktól kezdődően, a sport valamennyi szintjén megfelelően tájékoztassák és neveljék; ösztönzi a sportszervezeteket, hogy indítsanak és tartsanak fenn olyan átfogó megelőzési és oktatási programokat, amelyek a sportegyesületek, versenysorozatok és sportszövetségek számára egyértelmű kötelezettségekkel járnak, különösen a kiskorúak tekintetében;

28. üdvözli a negyedik pénzmosási irányelvvel kapcsolatos, közelmúltbeli megállapodást, és támogatja az új jogszabályokban biztosított valamennyi eszköz proaktív alkalmazását e probléma megoldása érdekében; felhívja a Bizottságot a pénzmosás elleni jogszabályok következetes felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy azok elegendőek a sport terén előforduló korrupció elleni küzdelemre, és biztosítják az Európai Unióban bejegyzett, sportirányítással foglalkozó szervezetek és azok tisztviselői megfelelő ellenőrzését;

29. ragaszkodik ahhoz, hogy a FIFA-vezetéshez kapcsolódóan a korrupció elleni küzdelmet egyértelmű kötelezettségvállalásoknak és intézkedéseknek kell kísérniük a FIFA, az EU, az uniós tagállamok és más érdekelt felek részéről a sportszervezeteket érintő egyéb bűncselekményekkel, különösen a mérkőzések eredményének tiltott befolyásolásával szemben, amely gyakran kapcsolódik a nemzetközi szinten működő szervezett bűnözéshez;

30. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a professzionális sport, és különösen a labdarúgás valamennyi jövőbeli reformja foglaljon magába a sportolók, edzők és csapatok jogainak védelmét célzó, érdemi rendelkezéseket; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a harmadik felek európai sportban érdekelt játékosokra vonatkozó tulajdonjogával kapcsolatos kérdések tisztázásának fontosságát;

31. támogatja az „Új FIFA-t Most” kampányra irányuló felhívást egy független, nem kormányzati, a FIFA reformjával foglalkozó bizottság felállításának érdekében, amelyet egy független nemzetközi hatóság ellenőrizne;

32. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Nemzetközi Labdarúgó-szövetségnek (FIFA), az Európai Labdarúgó-szövetségnek (UEFA), a nemzeti futballszövetségeknek, az Európai Hivatásos Labdarúgó Ligák Szervezetének (EPFL), az Európai Klubok Szövetségének (ECA) és a Hivatásos Labdarúgók Nemzetközi Szövetségének (FIFPRO).